SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ

Acil Durum Ekipleri için

AFET ve ACİL DURUM EĞİTİMİ

Öğr.Gör. Hasan OZANTÜRK

İş Güvenliği Uzmanı

Konya, 2025

Bugün Neden Buradayız?

01 İşyerimiz ve Çevremizdeki Riskler

02 Afet Öncesindeki Hazırlıklar

Acil Durum Ekipleri için
AFET ve ACİL DURUM EĞİTİMİ

03 Afet Sırasında Doğru Davranışlar

04 Afet Sonrasında İlk Saatler

Tehlike, Risk, Zarar Görebilirlik, Kapasite

Şiddetli yağmurun yağması sadece bir **TEHLİKE** dir.

Bu şiddetli yağmur tehlikesi, bizler ve yaşadığımız çevre için **RİSK** oluşturur.

Önlem almazsak bu risk meydana geldiğinde bizler ve yaşadığımız çevre **ZARAR GÖREBİLİR**.

KAPASİTE, zarar görebilirliğin aksidir; afetlere karşı ne kadar hazır olursak kapasitemizi arttırmış, dolayısıyla tehlikenin riske dönüşme olasılığını azaltmış oluruz.

Afet Nedir?

Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olaydır.

Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur.

Acil Durum,

Acil Durum;

Acil durum, üniversitenin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, ilkyardım veya tahliye gerektiren olaylardır.

Neler Acil Durumdur?

Afetler, trafik kazaları, yangın, elektrik çarpması, kimyasal dökülmesi gibi kazalar, diğer acil müdahale ve ilk yardım gerektiren durumlar ile herhangi bir kazaya veya yaralanmaya sebep olmamış, ancak buna yol açmak üzere olan durumlar (elektrik kaçağı vb.) acil durumdur.

GÜVENLİ YER NEDİR?

Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yere denir.

ACİL DURUM PLANI NEDİR?

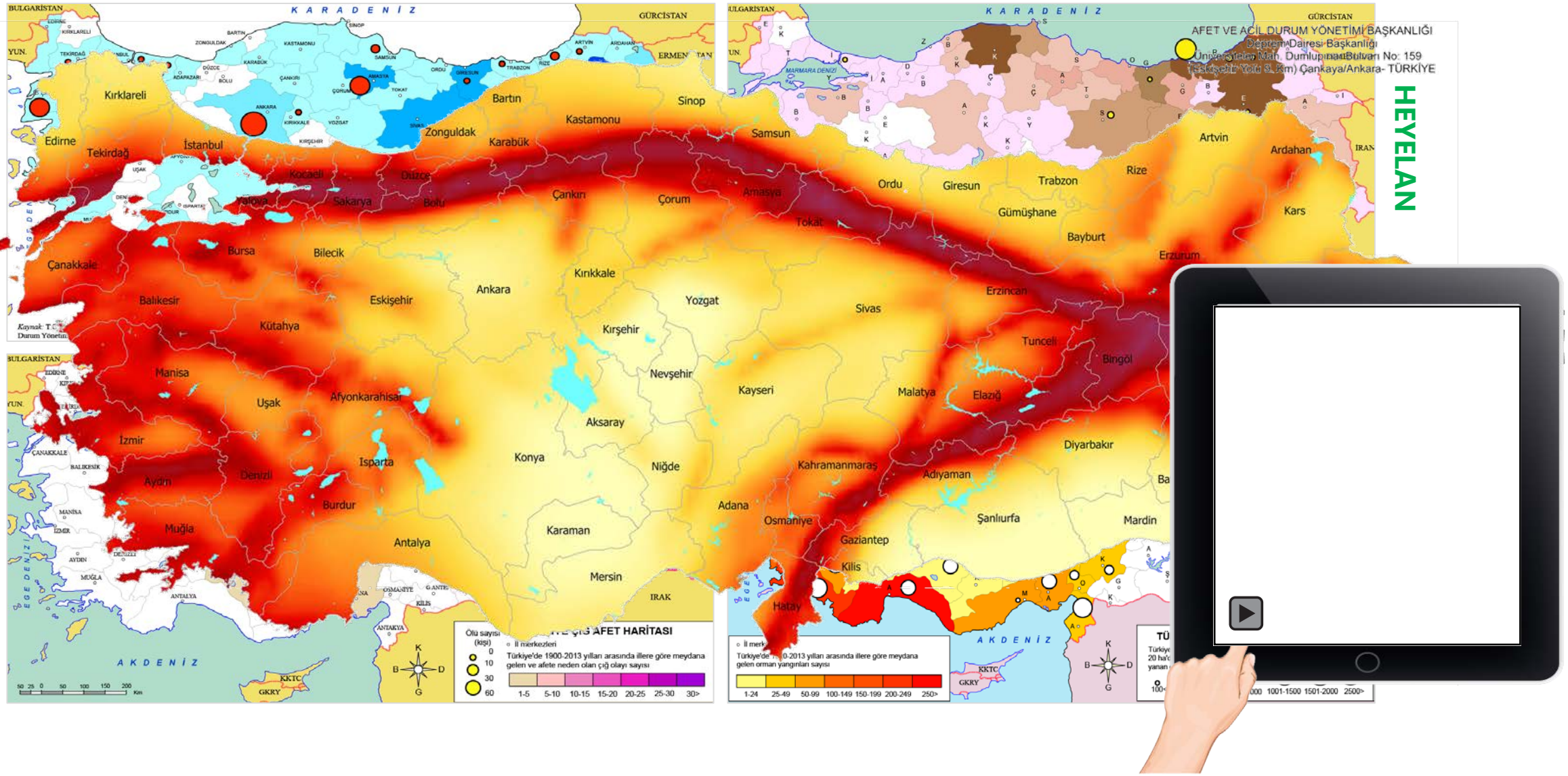
Acil durum planı: İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı plana denir.

Ülkemizde Afet ve Acil Durum Oluşturabilecek Tehlikelerimiz

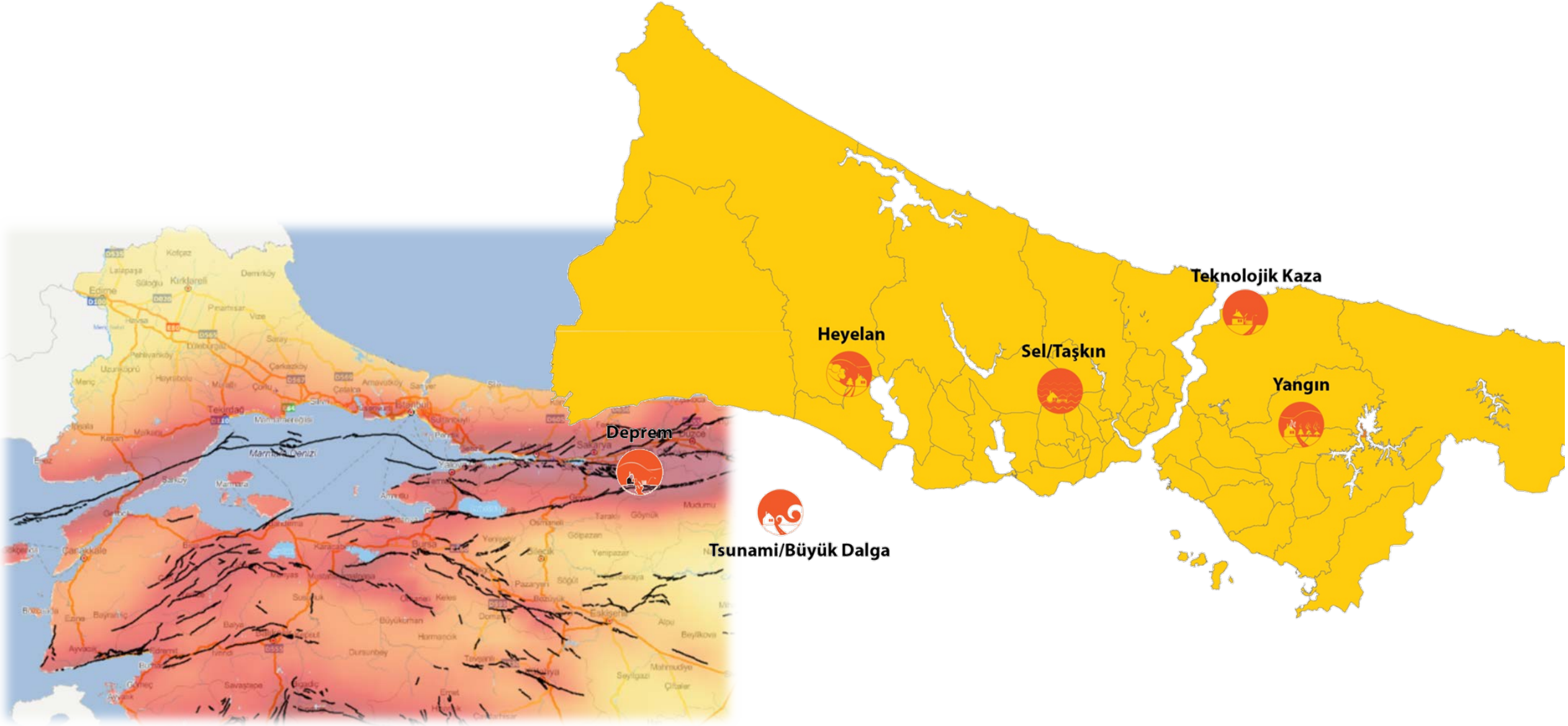
SEL ve TAŞKINLAR

HEYELAN

ÇIĞ

Çevremizde Afet ve Acil Durum Oluşturabilecek Tehlikelerimiz

Afet Öncesi Hazırlıklar

Afet Öncesi Hazırlıklar

Afet Öncesi İçin Yapılması Gereken Hazırlıklar

- Afet ve Acil Durum Aile Planı Hazırlanması
- Afete Dirençli Yapılar
- Ev İçindeki Riskler
- Toplanma Alanı
- Bölge Dışı Bağlantı Kişisi
- Afet ve Acil Durum Bilgi Kartı
- Afet ve Acil Durum Çantası
- Acil Durum Telefonları

Afet Sırası İçin Yapılması Gereken Hazırlıklar

Doğru Davranış Şekilleri

Afet Sonrası İçin Yapılması Gereken Hazırlıklar

- Tahliye
- Yaşamsal Mekana Geri Dönüş
- Afet Sonrası İlk Saatler
- Gönüllülüğe Davet

Afet ve Acil Durum Aile Planı Hazırlığı

Tüm aile üyelerinin katılımı ile (çocuklar da dahil olmak üzere) bir aile toplantısı yaparak, gerekli önlemleri vakit kaybetmeden alın.

Afete Dirençli Yapılarda Yaşayın

Afete dirençli yapılar, olası risklere karşı dayanımı yüksek olarak inşa edilmiş yapılardır.

"Konut kiralarken ve satın alırken nelere dikkat etmeniz gerekiyor?"

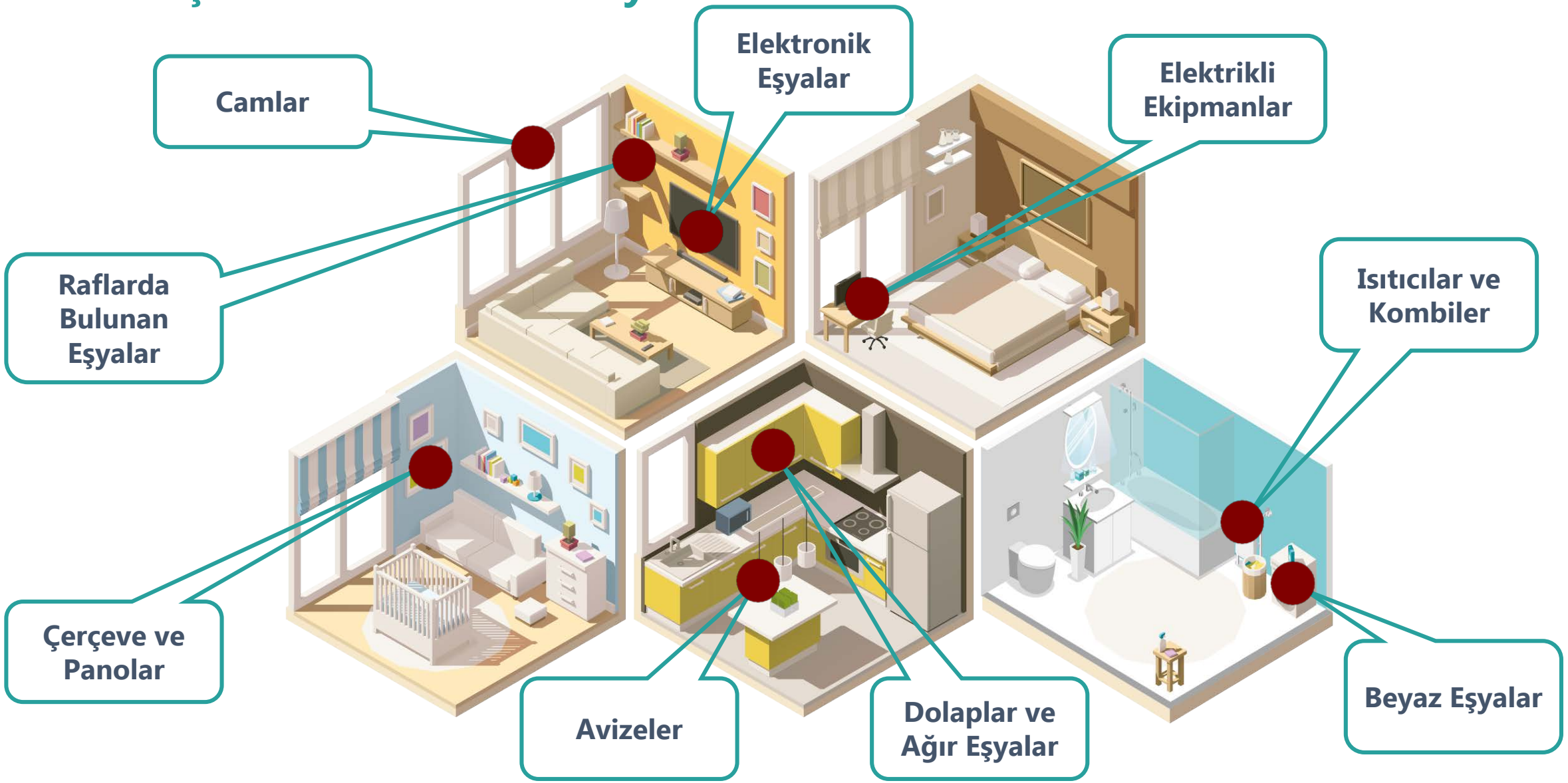
- Düzenli Bakım Gören
- Farklı Bir Amaçla Kullanılmayan
- Proje Dışı Tadilat Yapılmamış
- Eğitimli İşçiler Tarafından Yapılan
- Yönetmeliklere Göre Tasarlanmış
- Mühendislik Hizmeti Almış
- Yapı Türüne Uygun ve Doğru İnşa Edilmiş
- Ruhsata / İskana Sahip

Sigorta Yaptırın, Yaşam Alanlarınızı Güvence Altına Alın

Zorunlu Deprem Sigortası'na ek olarak;

Evinizin İçindeki Riskleri Belirleyin

Tehlike Avı Yapın; Evinizdeki Riskleri Azaltın

"1999 Kocaeli depremindeki **yaralanmaların %50'si, ölümlerin %3'ü** yapısal olmayan elemanlardan kaynaklanmıştır."

Tespit Edin

Hangi eşyalar size zarar verebilir?

Risklerinizi Belirleyin, Karar verin

Tehlike Avı Formu

Evimizin İçindeki Riskleri Azaltmak

Acil Durum Telefon Numaralarını Öğrenin ve Öğretin

Acil durum telefon numaralarını aradığınızda;

- ☑ Kim olduğunuzu ve hangi numaradan aradığınızı
- ☑ Kesin yer ve adres bilgisini
- ☑ Olayın tanımını
- ☑ Olaydan etkilenenlerin durumunu ve sayısını

"Acil durumlar olmadığı sürece **Acil Durum Telefon Numaralarını** gereksiz yere aramayın."

Bölge Dışı Bağlantı - Şehir İçi Destek Kişisi Belirleyin

- ✅ **Özellikle başkent ve büyükşehirler dışında bir bölge dışı bağlantı kişisi (iletişim kişisi) belirleyin.**
- ✅ **Sizi merak edecek bütün aile ve akrabalarınızın telefon numaralarını bu kişiye verin.**
- ✅ **Aile ve akrabalarınıza da bu kişinin telefon numarasını verin; afet sonrası durumunuzu bölge dışı bağlantı kişisine kısa mesajla bildirin.**

"Yaşadığınız şehirde destek ve yardım alınabileceğiniz **Şehir İçi Destek Kişisi** belirleyin. Bu kişi akraba veya komşunuz olabilir."

Afet ve Acil Durum Bilgi Kartı Hazırlayın

AFET VE ACİL DURUM
BİLGİ KARTI

AFAD

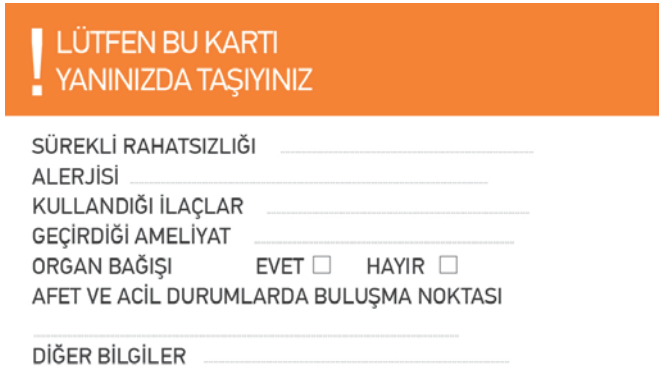
ADI SOYADI
DOĞUM TARİHİ
T.C. KİMLİK NO
KAN GRUBU
ADRES

FOTOĞRAF

www.afad.gov.tr

AFETE HAZIR TÜRKİYE

AFET VE ACİL DURUMDA ULAŞILACAK KİŞİ
ADI SOYADI
TEL.NO

! LÜTFEN BU KARTI
YANINIZDA TAŞIYINIZ

SÜREKLİ RAHATSIZLIĞI
ALERJİSİ
KULLANDIĞI İLAÇLAR
GEÇİRDİĞİ AMELİYAT
ORGAN BAĞIŞI EVET ☐ HAYIR ☐
AFET VE ACİL DURUMLARDA BULUŞMA NOKTASI

DİĞER BİLGİLER

Bir kopyasını **Afet ve Acil Durum Çantanıza** koymayı unutmayın !

Hem kendiniz hem de çocuklarınız için **Afet ve Acil Durum Bilgi Kartı**'nda bulunan tüm bilgileri eksiksiz doldurun !

AFET ve ACİL DURUM
BİLGİ KARTI

AFAD

Nerede Hayat Orada AFAD

ADI SOYADI
DOĞUM TARİHİ
T.C. KİMLİK NO
KAN GRUBU
OKUL ADI
OKUL TEL NO
EV ADRESİ

FOTOĞRAF

www.afad.gov.tr

AFETE HAZIR TÜRKİYE

SÜREKLİ RAHATSIZLIĞI
ALERJİSİ
KULLANDIĞI İLAÇLAR
GEÇİRDİĞİ AMELİYAT
AFET VE ACİL DURUMLARDA BULUŞMA NOKTASI

DİĞER BİLGİLER

LÜTFEN BU KARTI SÜREKLİ OLARAK OKUL ÇANTANIZDA BULUNDURUN VE ACİL DURUMLARDA DA BOYNUNUZA ASMANIZ GEREKTİĞİNİ UNUTMAYIN.

KART SAHİBİ İÇİN ACİL DURUMLARDA 1. YAKIN
ADI SOYADI
YAKINLIK DERECESİ
TEL NO

FOTOĞRAF

KART SAHİBİ İÇİN ACİL DURUMLARDA 2. YAKIN
ADI SOYADI
YAKINLIK DERECESİ
TEL NO

FOTOĞRAF

Nerede Hayat Orada AFAD

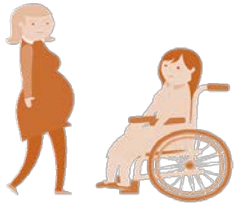
BİLMENİZ GEREKEN ÖNEMLİ TELEFONLAR

ALO AFAD: 1-2-2 | ACİL YARDIM : 1-1-2 | İTFAİYE :1-1-0
POLİS İMDAT : 1-5-5 | JANDARMA :1-5-6

Afet ve Acil Durum Çantanızı Hazırlayın

72 saat süresince ihtiyaçlarınıza karar verin ve çantanızı hazırlayın

Ailenizde engelli, yaşlı, çocuk veya özel ihtiyaç sahipleri varsa onların özel malzemelerini unutmayın

Mevsim şartlarına göre çantanızı 6 ayda bir güncelleyin

Çantanıza evcil hayvanlarınızın ihtiyaçları için de yer açın

Önemli Evrakınızı Yedekleyin ve Bilgilerinizi Kaydedin

"Önemli evrakı **su geçirmez bir poşet içinde Afet ve Acil Durum Çantası'na** yerleştirin."

- ✅ Kişisel Bilgileriniz
- ✅ Adres ve İletişim Numaralarınız
- ✅ İş yeri ve Okul Bilgileri
- ✅ Sağlık Bilgileri
- ✅ Sigorta, Pasaport, Ehliyet ve Araç Bilgileriniz
- ✅ Evcil Hayvanlarınızın Evrakları

Tahliye Öncesine Yönelik Hazırlıklarınızı Yapın

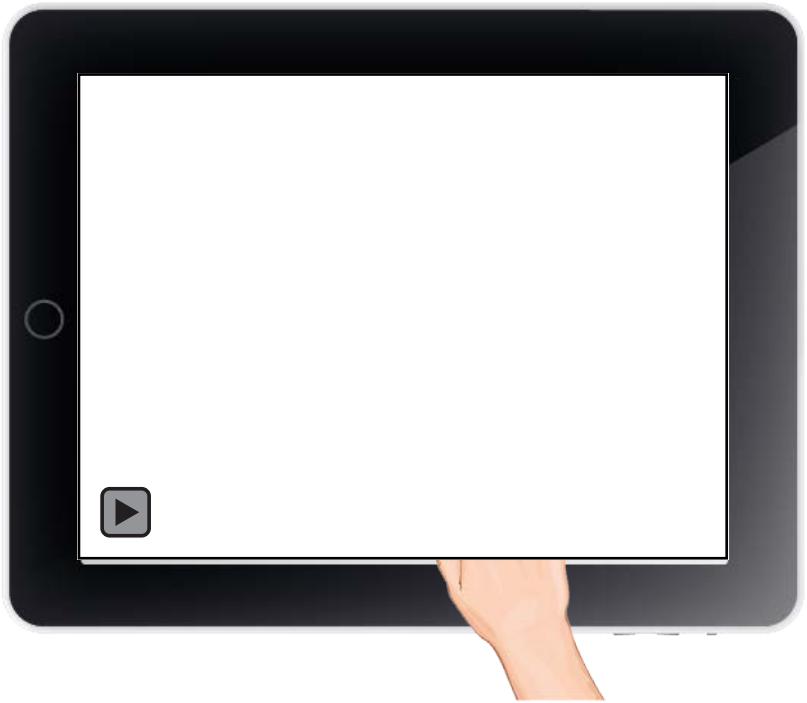

Toplanma ve Barınma Alanları

Toplanma Alanı

Tehlikeli bölgeden uzaklaşarak toplanabileceğimiz güvenli alanlardır.

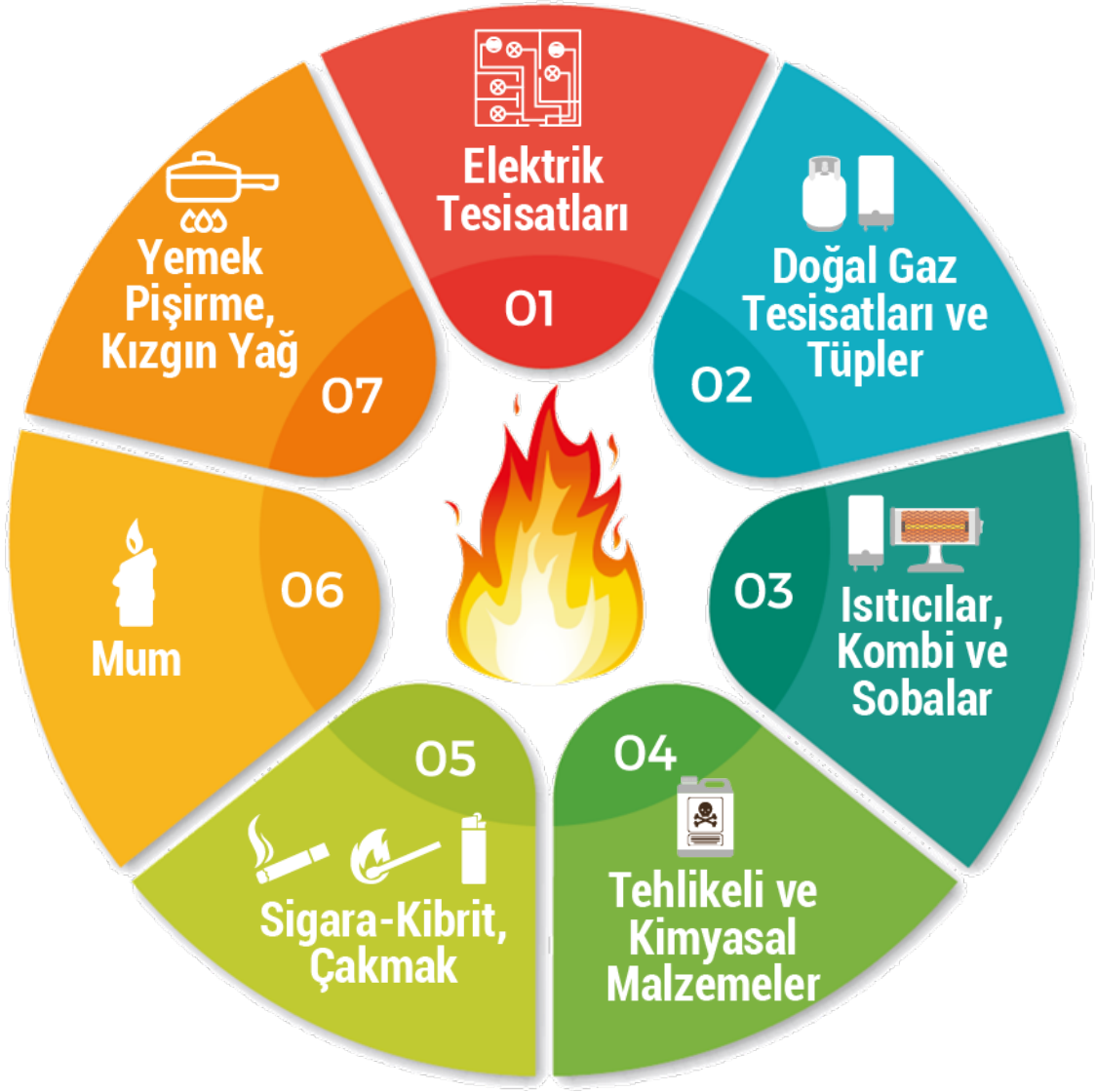

Barınma Alanı

Barınma ihtiyacımızı gidermek için kullanacağımız çadırkent - konteynerkent kurulacak alanlardır.

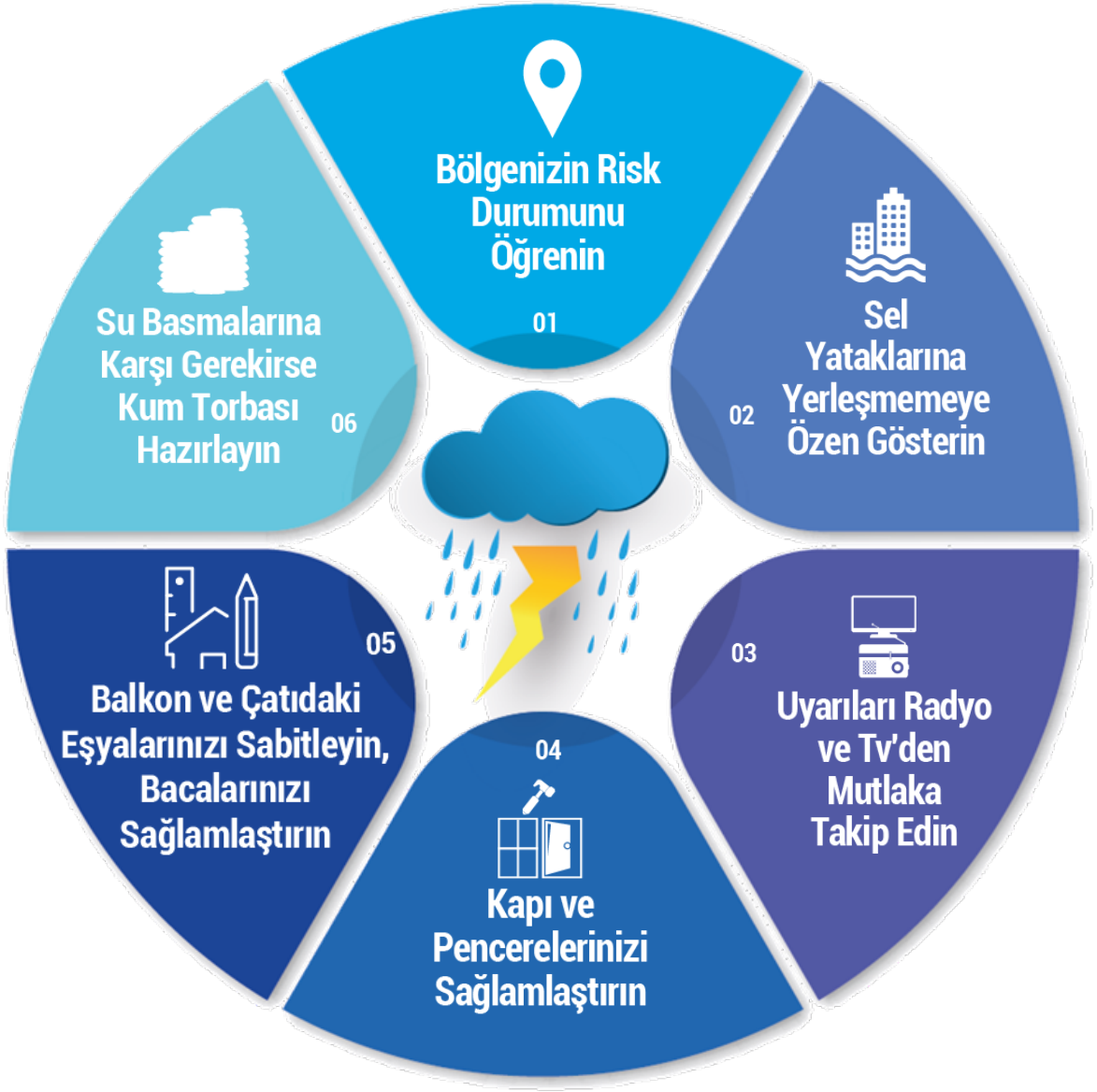
Planınızı Hazırlarken Yangın Risklerini Değerlendirin

- ✓ Standart Malzeme
- ✓ Güvenli Kullanım
- ✓ Bakım ve Kontrol
- ✓ Yangın Dedektörü
- ✓ Taşınabilir Yangın Söndürme Cihazı
- ✓ Eğitim

Sel ve Taşkınlara Karşı; "Hazırlıklı Olun"

"Meteorolojik uyarılar sayesinde sel nedeniyle oluşabilecek can ve mal kayıplarını azaltmak mümkündür."

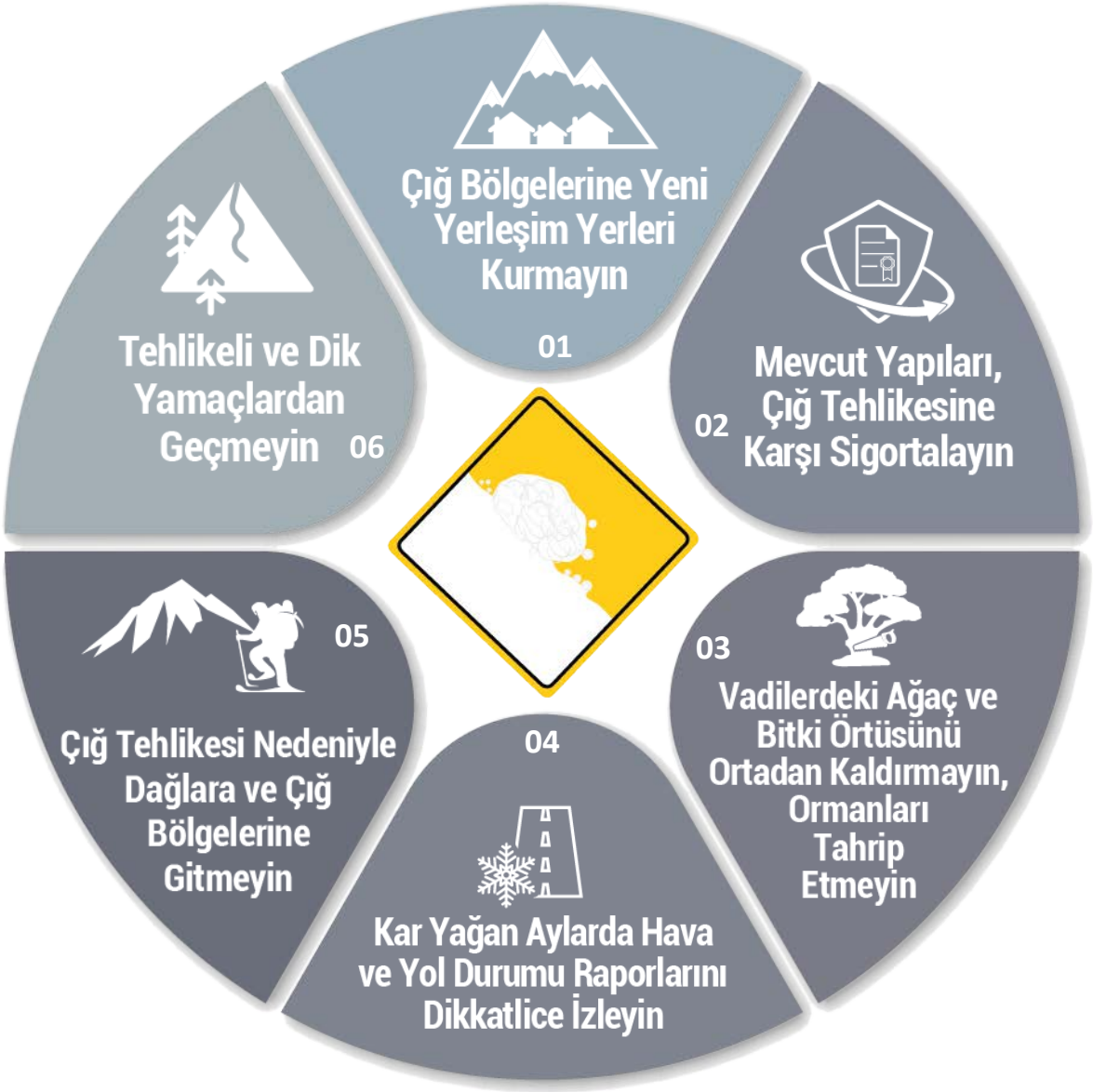
Heyelan Öncesinde

"Belirtileri Nasıl Olur ?"

- ☑ Kapı ve pencerelerde sıkışmalar
- ☑ Borularda sızıntı, kırılma ve çatlaklar
- ☑ Daha önce bölgede heyelan meydana gelmesi
- ☑ Arazi veya yollarda çatlak, yarık veya açılmalar
- ☑ Telefon direkleri, çitler ve ağaçlarda yer değiştirme, eğime ve yatmalar
- ☑ Bina temelleri altında çatlama, yarılma veya ayrılmalar

Çığ Öncesinde

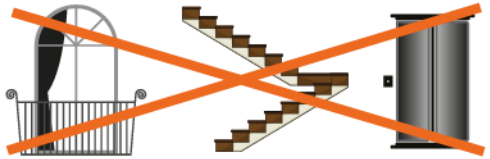

Afet Sırası İçin Yapılması Gereken Hazırlıklar

Deprem Sırasında; Hedef Küçült, ÇÖK – KAPAN – TUTUN

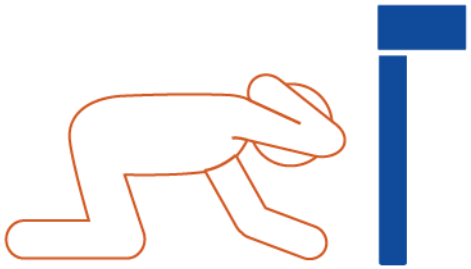
SAKİN OL!

UZAK DUR!
Balkon, Merdiven, Asansör

ÇÖK Güvenli gördüğünüz bir yerde veya sağlam bir nesnenin yanında/altında ÇÖK'ün.

KAPAN Sırtınızı pencerelere dönük bir şekilde KAPAN'ıp başınızı düşen cisimlerden koruyun.

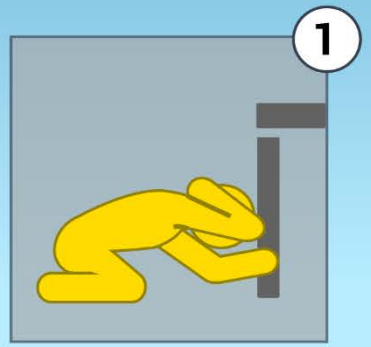

TUTUN Sarsıntı sona erene kadar koltuk veya oturma grubu gibi ağır ve büyük cisimlere TUTUN'un.

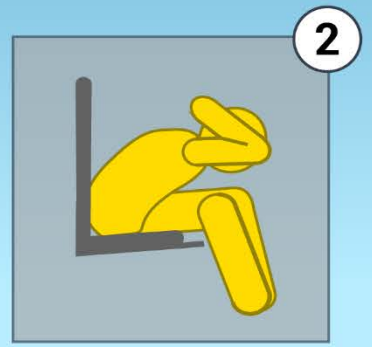
Hedef Küçült; ÇÖK – KAPAN – TUTUN

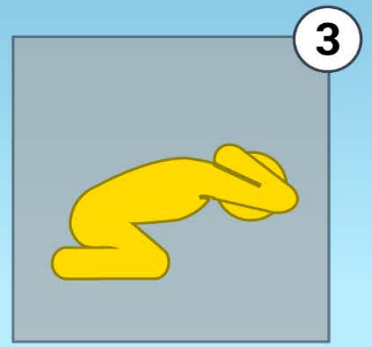
Farklı Alanlarda; ÇÖK – KAPAN – TUTUN

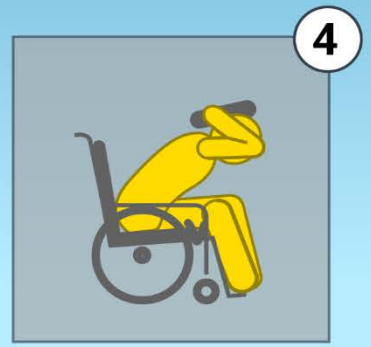
Ev, Okul, Ofis Gibi Kapalı Alanlar

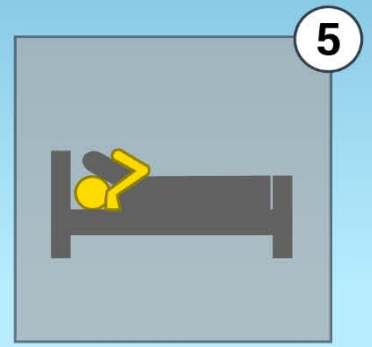
Stadyum, Sinema Gibi Etkinlik Alanları

Açık Alanlar

Fiziksel Engelliler

Tedavi Gören Hastalar

Araçta

Yangın Sırasında

HABER VERİN

1-1-0'u arayın

Çevrendekileri uyarın

Alarmı çalıştırın

YANGIN KÜÇÜKSE SÖNDÜRÜN

PASS

"P"imi çek

"A"teşin kaynağına yönelt

"S"ık

"S"üpür

YANGIN BÜYÜMÜŞSE KAÇIN

En yakın acil çıkışlara yönelin

Yangınla aranızdaki tüm kapıları kapatın

Duman varsa çömelin, emekleyin

Toplanma alanınıza gidin

ELBİSENİZ TUTUŞMUŞ ISE;

DUR

YAT

YUVARLAN

Sel ve Taşkın Sırasında

Sel Uyarısı Yapıldığında;

1. Hazırlıklarınızı gözden geçirin
2. Küveti, kapları temiz suyla doldurun
3. Tesisatları kapatın
4. Afet ve acil durum çantanızı alın
5. Ani su baskını olabileceğini unutmayın
6. Yüksek bir yere çıkmak için harekete geçin

Sel Başladığında;

1. Gerekmedikçe dışarı çıkmayın
2. Çukur alanları terk edin; yüksek ve güvenli alanlara gidin
3. Elektrik kaynaklarından uzak durun
4. Sel suları içerisine kesinlikle girmeyin; aracınızı suyla kaplı yollarda kullanmayın
5. Sürüklenebilecek parçalara karşı kendinizi koruyun
6. Hortum tehlikesi varsa, iç alanlara sığının; binaların yüksek alanlarından ve pencere kenarlarından kaçının

Heyelan Sırasında

Binadan çıkmak ve heyelan bölgesinden uzaklaşmak için yeterli vaktiniz varsa tahliye olun.

Evinizde bulunan elektrik, gaz ve su tesisatlarını kapatın.

Eğer Kapalı Alandaysanız;

1. Yeterli vaktiniz yoksa içeride kalın
2. Sağlam eşyaların altında ve/veya yanında ÇÖK - KAPAN - TUTUN hareketini uygulayın
3. Hissettiğiniz hareket sona erinceye kadar yerinizden ayrılmayın

Dışarıdaysanız;

1. Heyelan veya çamur akıntısının hareket yolunda durmayın
2. Çevrenizdeki insanları da uyarın
3. Mümkün olduğu kadar yükseklere çıkın
4. Zamanınız veya saklanabileceğiniz sağlam bir şey yoksa, olduğunuz yerde ÇÖK-KAPAN-TUTUN hareketini yaparak başınızı ve boynunuzu koruyun

Çığ Başladığında

Çok hızlı bir şekilde uzaklaşın

Çığa yakalanmak kesin ise

Akış sırasında oturma pozisyonu alın

Bacaklarınızı ve kollarınızı birbirlerine yapıştırarak yeri sertçe iterek kalkmaya çalışın

Yerden destek alarak ve geniş yüzme hareketleri yaparak akan karın üstünde kalmaya çalışın

Üst solunum yoluna karın girmesini engellemek için ağzınızı kapatmaya çalışın

Arabadaysanız

Çığ sırasında bir aracın içinde bulunuyorsanız motoru durdurun

Dışarıya ses (korna) ve ışık verecek herhangi bir alet (fener vb.) kullanın

Afet Sonrası İçin Yapılması Gerekenler Hazırlıklar

Afet ve Acil Durum Sonrası İlk Dakikalar

Kendinizi emniyete alın!

Yaralanma var mı diye kontrol edin!

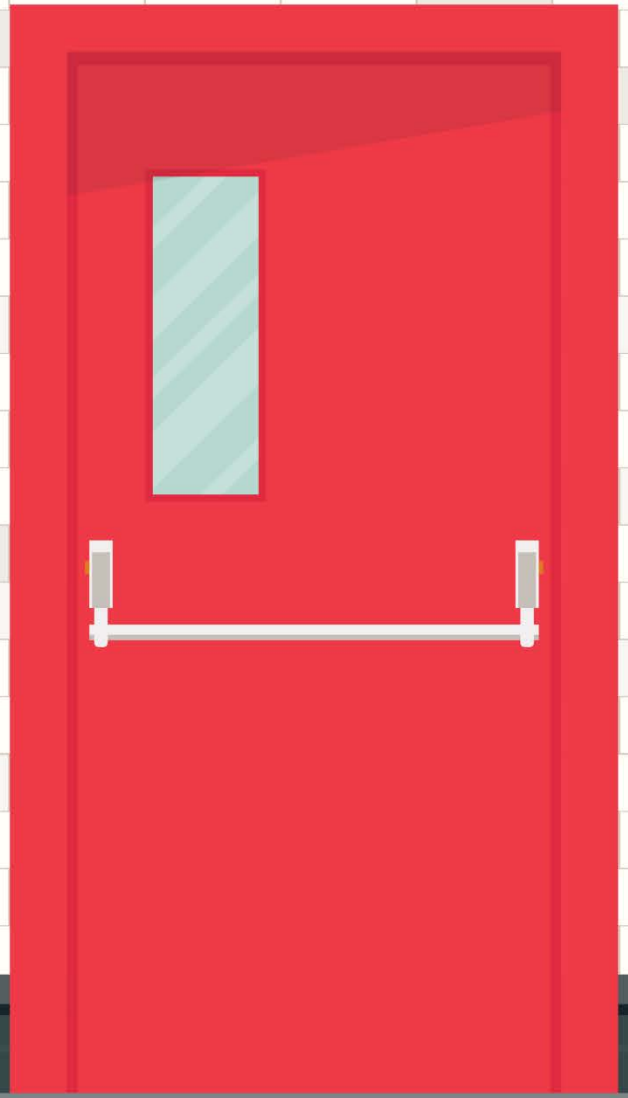

Yardıma ihtiyacı olan kişilere yardım edin!

İkincil risklere dikkat edin!

- ✓ Yangın
- ✓ Gaz kaçağı
- ✓ Hasarlı elektrik kabloları
- ✓ Devrilen enerji hatları
- ✓ Düşen nesneler
- ✓ Kirleticiler
- ✓ Devrilen veya hasar gören bacalar

Kendi güvenliğinizden emin olduktan sonra Afet ve Acil Durum Çantanızı yanınıza alarak güvenli alanlara gidin!

Yaşadığınız Alanı Tahliye Etmeniz Gerekirse

- ✓ Vaktiniz varsa tesisatları kapatın
- ✓ Afet ve acil durum çantanızı yanınıza alın
- ✓ Kapınızı kilitleyin
- ✓ Asansörleri kullanmayın
- ✓ Desteğe ihtiyacı olan kişilere yardım edin
- ✓ Aksi söylenmediği takdirde, önceden belirlenmiş olan tahliye güzergahlarını kullanın
- ✓ Sessiz olarak, seri bir şekilde güvenli alanlara ilerleyin
- ✓ Önceden belirlenmiş toplanma yerine gidin

Yetkililerin uyarıları doğrultusunda hareket edin

İçeri Tahliye – Yerinde Sığınak

Bölgesel Tahliye

AFETLERE HAZIRLIK YILI
#AfetlereHazirOl

Yaşadığınız Alan Risk Altındaysa;
Bölgesel Tahliye yapabilirsiniz

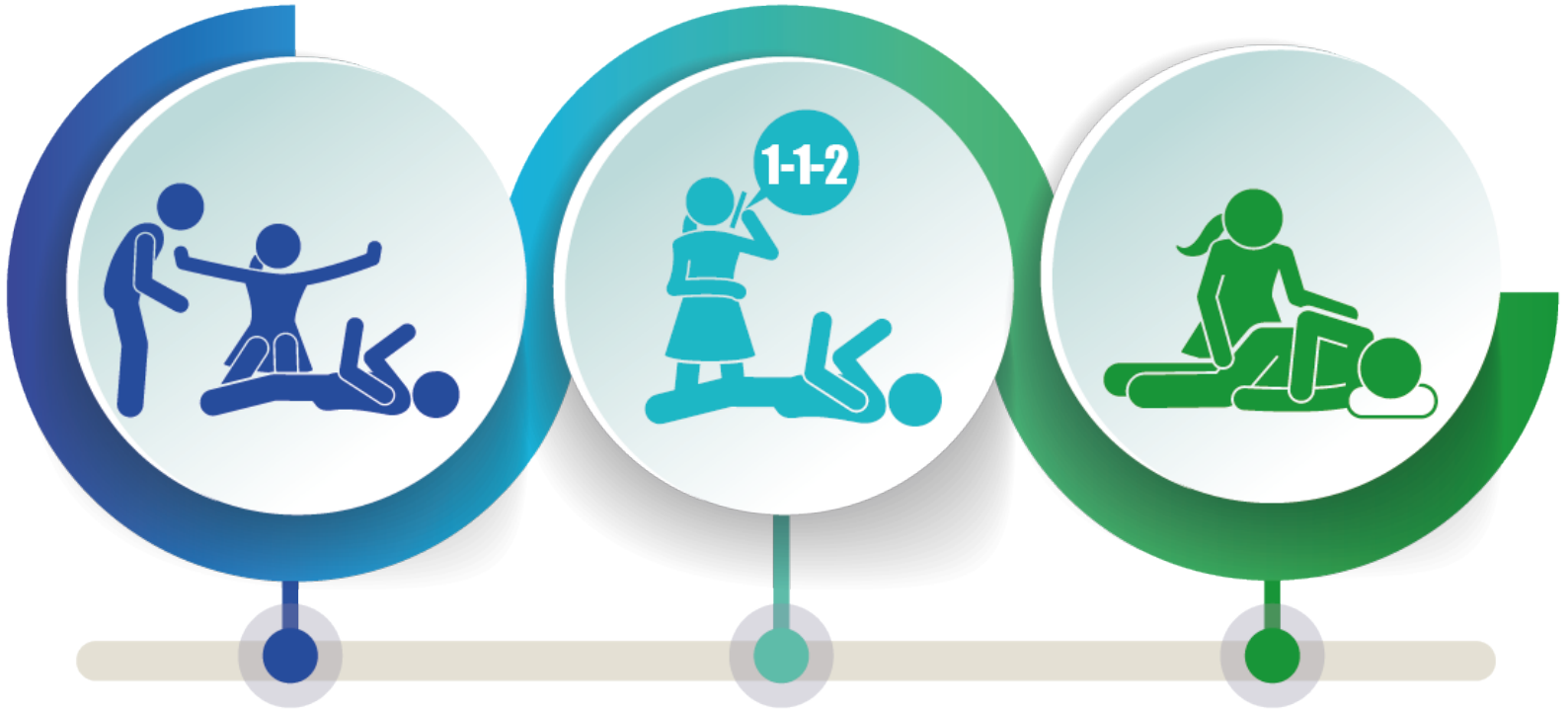
Yerinde Sığınak uygulaması, dışarıdaki tehlikeli durumdan bina içinde korunmayı amaçlar

- ✓ Yetkililerin uyarılarını takip edin
- ✓ Kapı ve pencereleri kapatın
- ✓ Tehlike geçti anonsu yapılmadan alandan çıkmayın

- ✓ Bölgesel tahliye kararı yetkililer tarafından verilir
- ✓ Yetkililerin talimatlarına uyun
- ✓ Tavsiye edilen tahliye yollarını takip edin

İlk Yardım

EĞİTİMİNİZ YOKSA YARALIYA MÜDAHALE ETMEYİN !

KORUMA

Kaza sonuçlarının ağırlaşmasını önlemek için olay yerinin değerlendirilmesini kapsar.

En önemli işlem olay yerinde oluşabilecek tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmaktır.

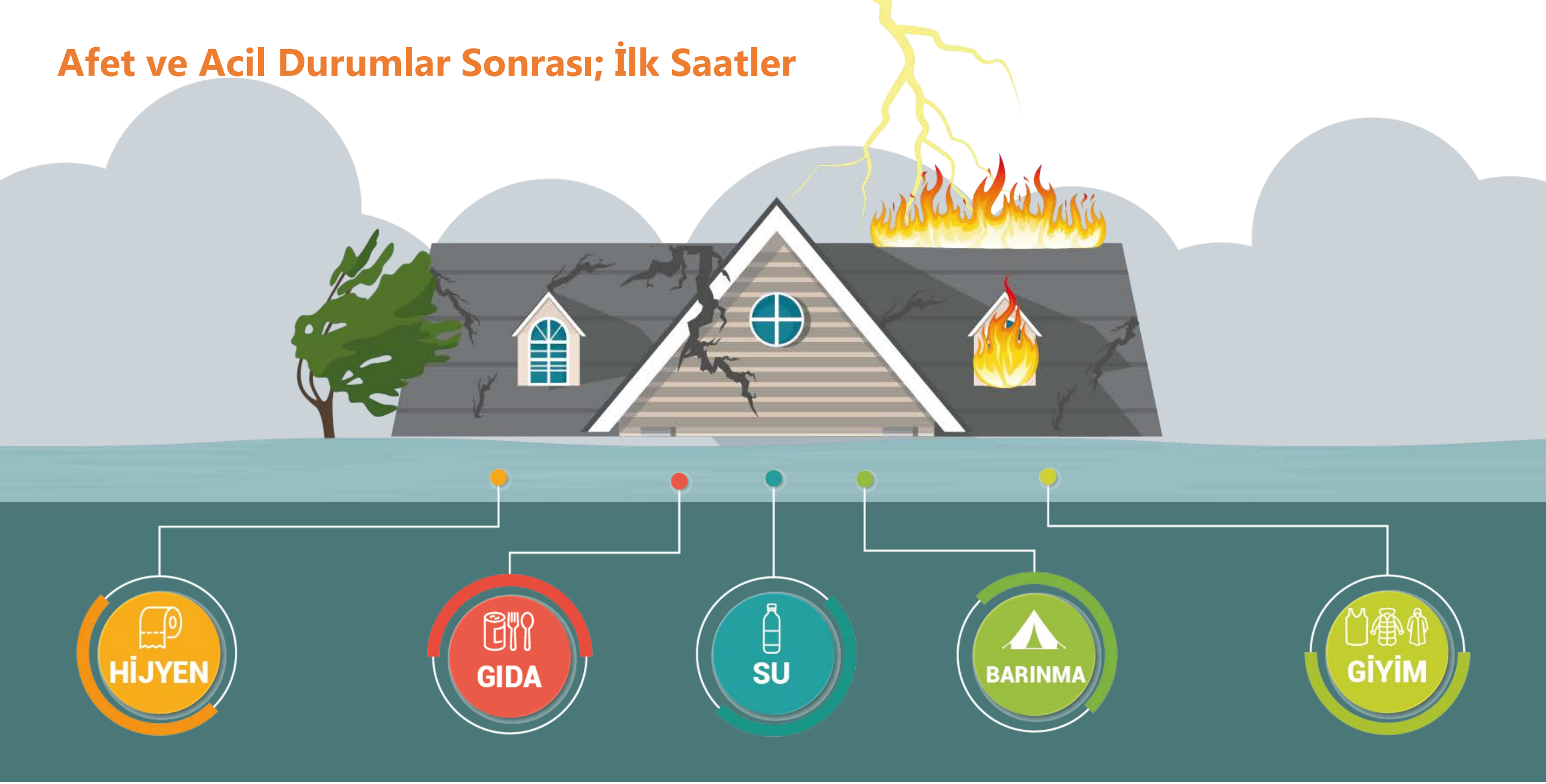
BİLDİRME

Türkiye'de ilkyardım gerektiren her durumda telefon iletişimleri, 1-1-2 acil telefon numarası üzerinden gerçekleştirilir.

KURTARMA

Olay yerinde hasta / yaralılara müdahale hızlı ancak sakin bir şekilde yapılmalıdır.

Afet ve Acil Durumlar Sonrası; İlk Saatler

Deprem Sonrasında

Artçı şoklar için hazırlıklı olun. Her artçı sarsıntıda; **ÇÖK – KAPAN – TUTUN** pozisyonu uygulayın.

Tsunami olma ihtimaline karşı deniz kıyısından uzaklaşarak, yüksek bölgelere gidin.

Yoğunluk nedeniyle sağlık hizmetleri aksayabilir. Bu nedenle **ilk yardım bilgi ve becerisi** kazanın.

Tsunamiden Korunmak için

01 Depremden sonra olası bir tsunami uyarısı için radyo dinleyin

02 Tsunami sırasında denizde ve kıyıya dönemeyecek durumdaysanız kıyıdan uzaklaşarak derinliği 50 m ve üzerinde olan yerlere gidin

03 Tsunami uyarısı verildiğinde hemen ve hızla yüksek yerlere doğru gidip deniz kıyısından uzaklaşın

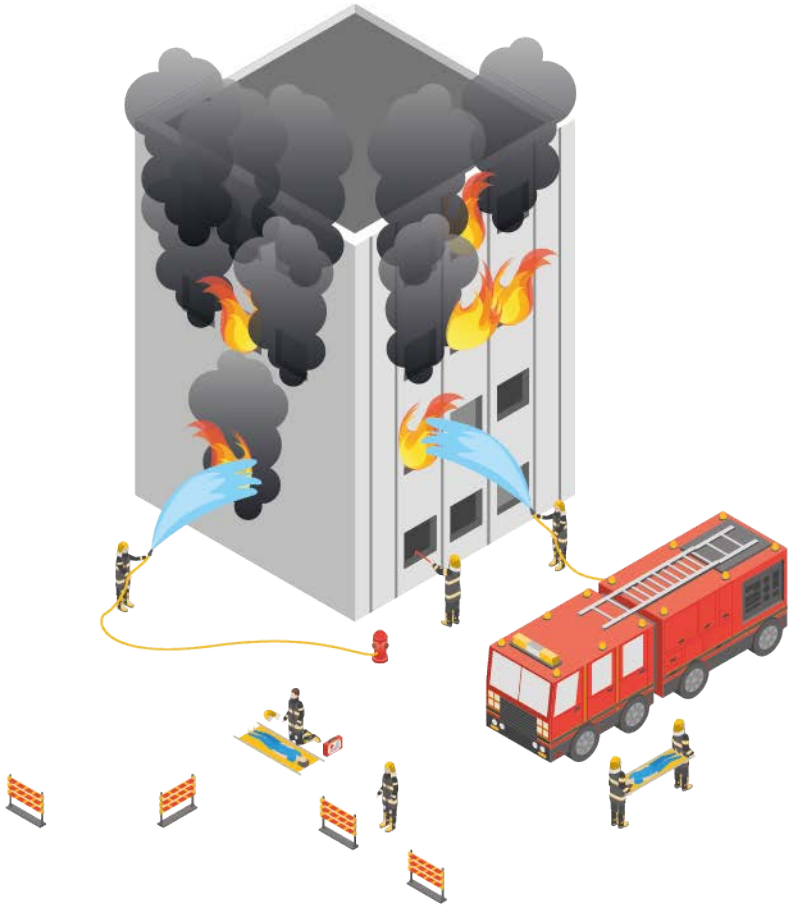
04 "Tehlike geçti!" denilene kadar kıyılara yaklaşmayın

05 Tsunaminin karadaki hızı, insanın koşma hızından çok daha fazladır. Bu nedenle merak ederek tsunami tehlikesi olan kıyılara gitmeyin

Yangın Sonrasında

1

İtfaiyeden evinize girmenin güvenli olup olmadığını öğrenin.

2

Yangının neden olduğu yapısal hasarlara karşı çok dikkatli olun.

3

Yetkililer beyan etmeden elektrik, su, doğalgaz gibi tesisatlara kendi başınıza asla MÜDAHALE ETMEYİN!

Sel ve Taşkın Sonrasında

Yetkililerin uyarılarına göre hareket edin

Özel ilgiye ihtiyacı olan komşu, yaşlı, engelli ve çocuklara yardım edin

Binanızda hasar olup olmadığını kontrol ettirin

Evinizin etrafında hala su mevcut ise eve girmeye çalışmayın

Fare vb. hayvanlara dikkat edin

Kopmuş elektrik kablolarına temas etmeyin

Su ile temas etmiş malzemeleri kullanmayın

Mümkünse şişe su kullanın

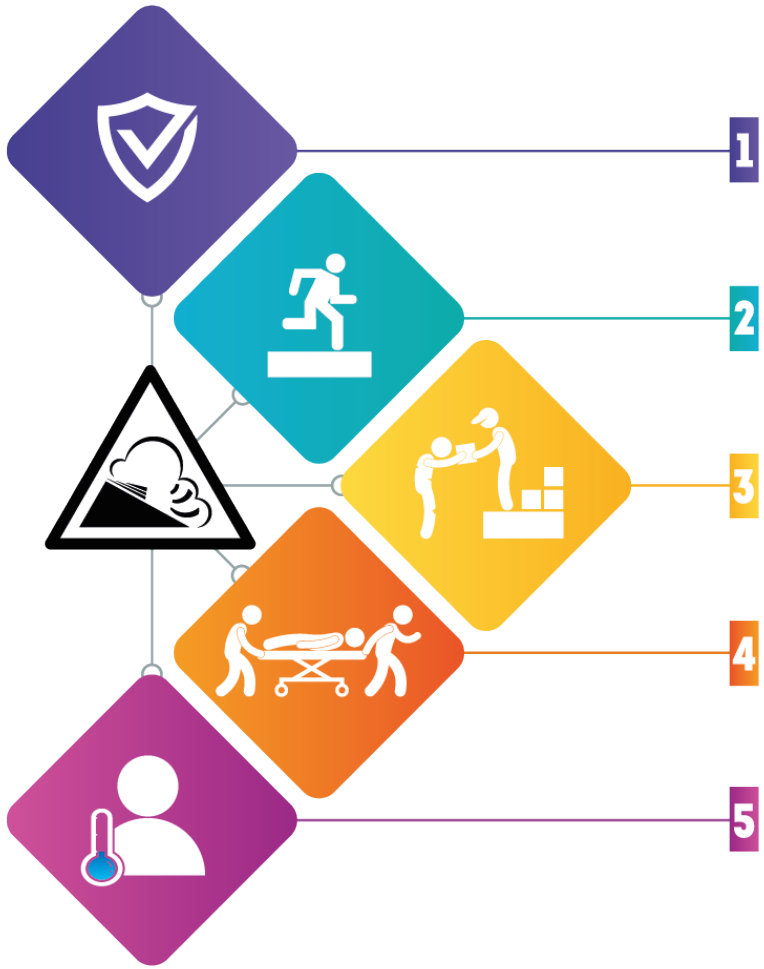
Heyelan Sonrasında

- Güvende olduğunuzdan emin olun
- Mümkünse bölgeden uzaklaşın
- Yaralı ve yardıma muhtaç kişilere yardım edin
- Elektrik ve yanıcı maddeleri kullanmayın
- Telefonları meşgul etmeyin
- Risk yaratabilecek duvar, çatı ve bacaların etrafında dolaşmamaya özen gösterin
- Cadde ve sokakları acil yardım araçları için boş bırakın
- Eşya almak amacıyla zarar görmüş binalara girmeyin
- Heyelan veya çamur akıntısı sonrası meydana gelebilecek sellere karşı dikkatli olun

Çığ Sonrasında

1. Güvende olduğunuzdan emin olun
2. Mümkünse bölgeden uzaklaşın
3. Yaralı ve yardıma muhtaç kişilere yardım edin
4. Çığdan kurtulan kişileri hareket ettirmeyin; rastgele taşımayın
5. Çığdan etkilenen kişileri hiçbir zaman doğrudan sıcak bir ortama sokmayın; kademeli olarak ısı kaybını önleyin; üzerini örtün ve bilinci yerindeyse sıcak içecek takviyesi yapın

Afet Sonrası İyileştirme Çalışmalarına Katılın

Önemli Adımlar Attık...

Risklerinizin farkında olun

Afet ve Acil Durum Aile Planınızı hazırlayın ve geliştirin

Sağlam binaları tercih edin

Eşyalarınızı sabitleyin, yerlerini değiştirin veya azaltın

Yangın risklerinize karşı önlem alın, bu konuda eğitimlere katılın

Çök – Kapan – Tutun, Tahliye gibi davranışları sürekli prova edin

İlk yardım malzemelerini yaşadığınız ortamda bulundurun ve ilk yardım eğitimi alın

Hem kendiniz hem de aileniz için tatbikat yapın

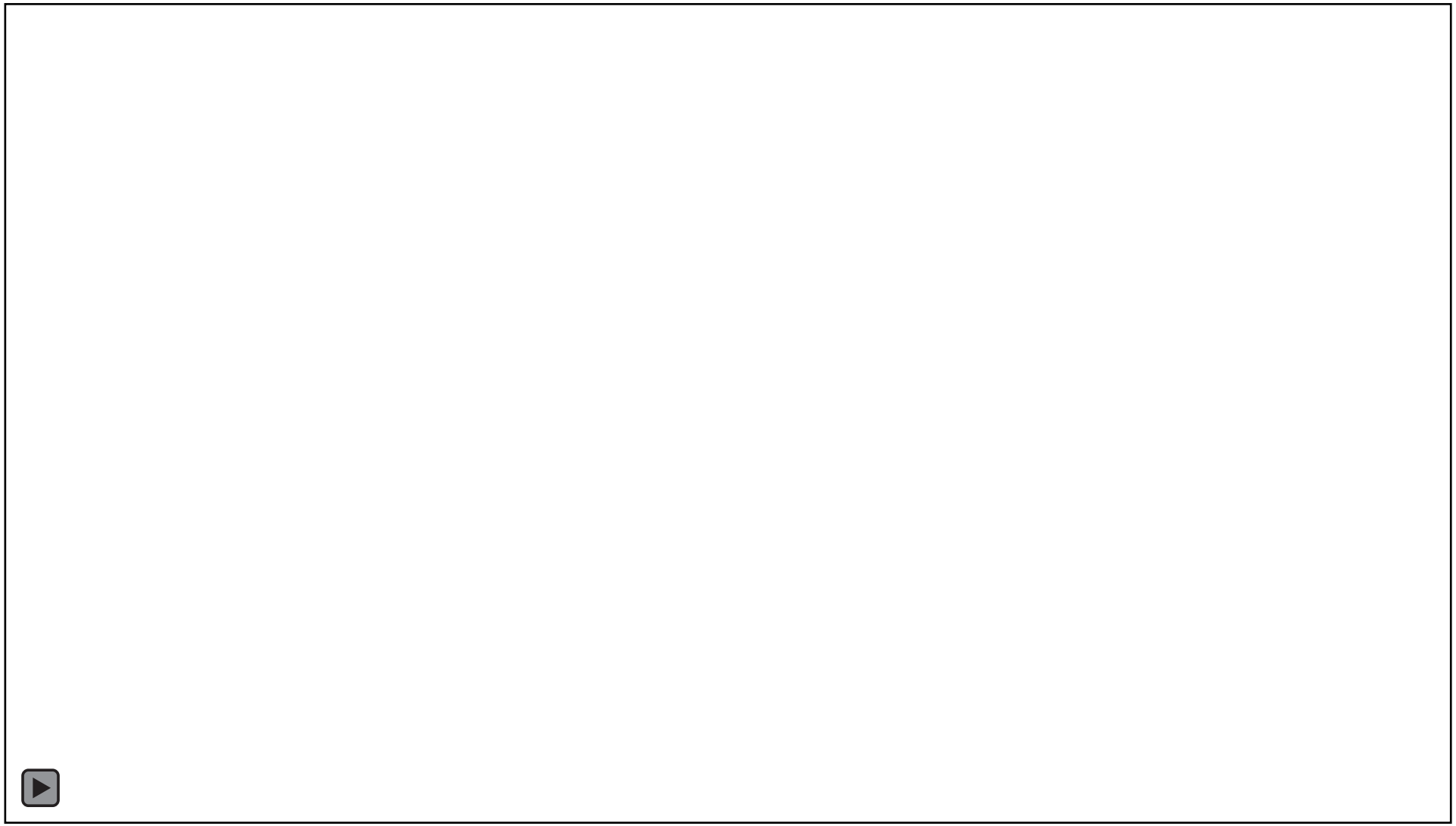

Toplumsal güç birliğinin geliştirilmesine katkıda bulunun

AFAD Gönüllüsü Olun

ACİL DURUMLARDA İŞYERLERİNDE TAHLİYE ÖRNEĞİ

TEŞEKKÜRLER